

De zorg verandert. De zorgvraag stijgt, de werkdruk op personeel neemt toe, de technische ontwikkelingen gaan hard. Medisch servicecentrum Altide in Beilen koppelt al jarenlang zorg op afstand met techniek. Directeur Klantrelaties Maarten den Heijer en strategisch adviseur innovatie en ontwikkeling Brechtje Pathuis zetten de belangrijkste ontwikkelingen op een rijtje.

TEKST YKE BREMER
FOTO'S GERRIT BOER

Een zorgrobot met de naam Tessa in de vorm van 'een mensje' met bovenop plek voor een plantje, die cliënten helpt om structuur aan te brengen in de dag. Wanneer is het tijd om op te staan, je aan te kleden, te eten of medicijnen in te nemen? Tessa helpt daarbij en reduceert zo de directe zorgvraag.

Het is een van de voorbeelden hoe techniek kan worden ingezet in de zorg. Andere voorbeelden: je kunt het leefpatroon van mensen monitoren door te registreren of de gordijnen 's morgens open zijn gedaan en of de koelkast open is geweest. „Je weet op die manier dat iemand mooi rondscharrelt. Bij afwijkingen wordt er een signaal afgegeven en kan de zorg kijken wat er aan de hand is”, legt Pathuis uit.

Er is veel mogelijk op technisch gebied, maar om er een dienst van te maken is nog niet altijd even eenvoudig. Taak van Altide als een van de grootste medische servicecentra in Nederland is om het kaf van het koren te scheiden, aldus Den Heijer. „Er zit een groot cowboygehalte tussen. Maar er zitten ook goede innovaties tussen die nog in de ontwikkelingsfase zitten. Voorbeeld is de heupairbag, die moet voorkomen dat iemands heup breekt bij een val. Ook heb je alarmeringssysteem voor buiten, waardoor de persoon via gps wordt herkend en gelokaliseerd.”

ZORGPADEN
Pathuis benadrukt dat het bovendien belangrijk is dat een nieuw apparaat of nieuwe techniek goed ingepast wordt in het totale zorgnetwerk van de cliënt. „Het is belangrijk om de hele keten – van onder anderen mantelzorgers, wijkverpleging en huisarts – goed met elkaar in verbinding te brengen. Samenwerking is heel belangrijk. Je moet zorgpaden opbouwen, waarbij zaken goed zijn afgestemd en op elkaar aansluiten. Wie doet wat? Daar valt nog veel winst te behalen.”

Zorg op afstand is dé oplossing om de zorgvraag van vandaag en in de toekomst aan te kunnen, aldus de medewerkers van Altide. Buiten kijf staat dat fysieke zorg nodig is en blijft. Maar het is een absolute utopie om te denken dat 1 op de 4 mensen in de zorg zullen werken in 2040, weten ze

MAARTEN DEN HEIJER

bij Altide. Goed gebruik van technologie zorgt ervoor dat zorg toegankelijk en betaalbaar blijft, meer cliënten bediend kunnen worden en het ontzorgt het personeel, zo somt Den Heijer de voordelen op.

Mensen kunnen langer thuis blijven wonen, worden zelfredzamer, hoeven niet voor simpele controles naar het ziekenhuis en dat allemaal onder het toezicht oog van een deskundig team van zorgprofessionals die op afstand kunnen worden ingeschakeld, meekijken en data monitoren. „Zo bouw je een virtuele schil om de patiënt heen.”

Wat zijn veelbelovende ontwikkelingen binnen de zorg op afstand die hun waarde al hebben bewezen en waarmee cliënten mee te maken (kunnen) krijgen? Pathuis en Den Heijer zetten ze op een rijtje.

BEELDZORG

Een van de recente, succesvolle innovaties is de beeldzorg, aldus Den Heijer en Pathuis. Door één druk op de knop van de mobiele telefoon of iPad, die speciaal is aangepast om beeldbellen mogelijk te maken, komt het zorgpersoneel in beeld om de cliënt op afstand te helpen of de benodigde hulp in te schakelen.

Beeldzorg kan een persoonlijk tintje krijgen door op de apparaten ook spelletjes aan te bieden, foto's van de (klein)kinderen te laten zien of muziek af te spelen. „Zo zorg je voor een stukje plezier en maak je van het hulpmiddel iets leuks”, gaat Den Heijer verder.

De cijfers over het gebruik van beeldzorg spreken voor zich. Bij Altide wordt dagelijks 500 keer contact gelegd via beeldzorg. Het beeldbellen wordt ook gebruikt door de mantelzorgers en verpleegkundigen rondom de cliënt.

MEDICIJNDISPENSER

Een ander veelgebruikt middel in de zorg op afstand is de medicijndispenser. Het apparaat zorgt ervoor dat medicatie op tijd wordt ingenomen zonder dat zorgpersoneel bij de cliënt langs hoeft te gaan. Met een knipperlicht en geluid wordt de cliënt erop geattendeerd dat de medicijnen moeten worden ingenomen. „Als er binnen 10 minuten niet gereageerd is op het signaal dan bellen we om de controleuren wat er aan de hand is. Het werkt in de praktijk heel goed.”

Met 6000 medicijndispensers, die gemiddeld zo'n drie zakjes per dag „uitspugen” kom je op 18000 uitgiftes per dag en 6,5 miljoen per jaar. „Vroeger

VAN MINIROBOT TESSA TOT APPLE WATCH

ZORG OP AFSTAND DÉ OPLOSSING VOOR DE TOEKOMST

BRECHTJE PATHUIS

De dominantie van de klant wordt groter

moest het zorgpersoneel hiervoor fysiek langskomen.”

SNEL CONTACT LEGGEN

Persoonlijke alarmering in de vorm van een rode alarmbutton staat eveneens in de top 3 van zorg op afstand. De alom bekende alarmknop – die op het lichaam wordt gedragen – is wel het meest bekende technische middel, dat al jarenlang ingezet wordt in met name de ouderenzorg. „Het vormt de basis om snel en direct contact te leggen bij een (hulp)vraag”, legt Pathuis uit, die zelf in de ouderenzorg werkzaam is geweest.

„Het is een dienst die we verlenen bij mensen die thuis zorg krijgen. Het is nog relatief duur op het moment, maar wordt in de toekomst hopelijk goedkoper”, aldus Den Heijer.

Altide heeft op het moment zo'n 70.000 aansluitingen op de persoonsalarmering voor cliënten in heel Nederland. Nadat iemand de alarmknop heeft ingedrukt, vraagt de zorgprofessional wat er aan de hand is via de spreek- en luisterfunctie. Als er hulp nodig is, dan schakelt Altide die in. Zo ondersteunt Altide zorgorganisaties, waardoor cliënten langer veilig thuis kunnen wonen: van alarmering en woningtoegang tot leefpatroonmonitoring.

EIGEN REGIE

In sommige (chronische) gevallen en met goede ondersteuning en monitoring door zorgpersoneel worden cliënten zelf steeds meer ingeschakeld om thuis bijvoorbeeld de bloeddruk en hartslag op te meten. „Het thuismeten voorkomt onnodige ritten naar het ziekenhuis en geeft de patiënt meer eigen regie.” Met apps worden ook COPD-, operatie- en patiënten met hartfalen gemonitord.”

Techniek is niet meer weg te denken uit de zorg. De regie zal in de toekomst verder richting de consument gaan verschuiven, verwachten ze bij Altide. Consumenten zullen steeds meer zelf keuzes gaan maken in de zorg. „Zo heb je de Apple Watch, waar je medische data uit kunt halen, zoals je hartslag, bloeddruk en saturatie. Wij denken dat consumenten steeds vaker zelf gaan kiezen om innovaties en zorg te combineren. Op het moment is de zorg nog dominant richting de cliënt. Maar dat gaat veranderen. De dominantie van de klant wordt groter.”